کۆڕی زمانی کوردی.. عەبدولڕەحمان فەرهادی

زمان هۆکارێکە بۆ گوزارشت لە هەست و نەست و بیرکردنەوە و گوتاردان و گفتولفت، هۆکارێکی گرنگیشە بۆ بەدەست هێنانی زانین(مەعریفە)، هەروەها ئامرازێکە بە شێوەیەکی ڕاستەوخۆ لە هەردوو بواری کۆمەڵایەتی و کولتووریدا ڕۆڵی کاریگەری هەیە، ئەم دوو ئاستەش لە یەکتر جیاوازن، ئاستی کۆمەڵایەتیی زمان لەنێو میللەتانی دواکەوتوو و زمانە لاواز و کەم خزمەتکراوەکاندا، زۆر بەرزترە لە ئاستی کولتووری و ڕۆشنبیری، بەڵام ئەم دوو ئاستە لە زمانە پێشکەوتووەکاندا تا ڕادەیەك لە یەکتر نزیکن، ئەم دوو ئاستە بەڵگەن بۆ ناسنامەی هەر میللەتێك کە هەر دەستە و گرۆیەك پێی دەناسرێنەوە. ژمارەیەکی دیاریکراوی زمان کە لە بنەچەیەکی هاوبەشەوە هاتوون، دەبنە بنەمای زمانی خێزانێکی زمان لە چەندین میللەتدا، وەك خێزانی زمانە هیندوئەوروپییەکان کە لە هەموو خێزانی زمانەکان بەربڵاوترە و زمانەکانی ئینگلیزی و هیندی و فارسی و کوردی و زۆری دیکەیشی تێدایە. زمان و بیرکردنەوە وەك دوو ڕووی قاقەزێکن، هەرگیز لە یەکتر جیا ناکرێنەوە، چونکە لە زماندا هەمووکات بیرکردنەوە ئامادەیە. وەك گوتراوە زمان بوونەوەرێکی زیندووە، هەر بوونەوەرێکیش بۆ خۆشگوزەرانیی، پێویستیی بە ژیان و خزمەت و تەندروستی هەیە، بێگومان زمانە دەوڵەمەندەکان لەنێو کۆمەڵگادا، بوونەوەری زیندوو و بەهێز و چالاکن، ڕۆڵی گرنگ و کاریگەریان لە خزمەتی مرۆڤایەتیدا هەیە.

زمانی ئینگلیزی کە بەهێزترین و پێشکەوتووترین زمانی دونیایە، لە سەرەتادا بریتی بوو لە زمانی هۆزە دواکەوتووەکانی چاخی ئاسنین لە دانیمارك و ئەو ناوچانە، کە تەنیا قسەی پێ دەکرا و شێوەی نووسینی نەبوو، بەڵام دواتر بەشێوەیەك خزمەت کرا، وەك ئێستا دەیبینین ساڵانە سەدان وشەی تازە دێنە ناو فەرهەنگە ستانداردەکەی ئۆکسفۆردەوە. بۆ تەنیا داهێنەرێکی گەورەی وەك شەکسپیر، حەفت سەد وشەی بۆ ئەم زمانە داهێناوە. بە درێژایی مێژوو ژمارەیەکی زۆر لە زمانان بە تێپەڕبوونی ڕۆژگار بەهۆی کاریگەریی مرۆڤ و ڕووداوەکانەوە، لەناوچوون و نەماون. لە دنیادا نزیکەی شەش تا حەفت هەزار زمان هەن کە زۆریان زمانی ناوچەیەکی بچووکن و ژمارەیەکی کەم لە مرۆڤ قسەی پێ دەکەن، مەترسیی لەناوچوونیان لەسەرە، ئەگەر ئێمەی کوردیش خەمخۆر و دڵسۆزی زمانەکەمان نەبین،

زمانەکەمان تا دێ لاواز دەبێت و ئاوامان بەسەر دێ. زۆر زمان هەن بەهۆی خزمەتکردنیانەوە، بەهێز و پێشکەوتوون و مەترسییان لەسەر نییە. بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی ئەم هەست و مەترسییەی زیاتر لاوازبوونی زمانەکەمان لە دواڕۆژدا، پێویستە ئێمە لە نووسەر و بنووس و ڕۆژنامەنووس و پەروەردەکاران، هەروەها داوودەزگاکان، لەخەمدا بین و زۆر بە بایەخەوە بڕوانینە ئەم کێشەیە، هەروەها ئەمە خەمی گەورەی حکوومەت بێت و کار بکات بۆ دامەزراندنی چەندین لیژنەی تایبەت بۆ ڕێکخستنی کاروبارەکان. پێشنیاز دەکەم (کۆڕی زمانی کوردی) یان (ئەکادیمیای زمانی کوردی) دابمەزرێت، ئەرکی سەرەکیی ئەم دەزگایە بریتی بێت لە بایەخدان بە زمانی کوردیی پڕۆگرامەکانی خوێندن لە قوتابخانە و زانکۆکان و کەناڵە جۆراوجۆرەکانی میدیا (کە وێرانەن!)، بێگومان ئەم جۆرە دەزگایانە لە زۆربەی و□تاندا هەن، بۆ نموونە: (کۆڕی زمانی عارەبی) لە میسر و ئوردن و سووریا و لیبیا و تەنانەت لە سوودانیش هەن، خەمی گەورەیان ڕووبەڕوو بوونەوەی مەترسییەکانی سەر زمانەکەیانە و توانیویانە کاری گەورەش بکەن. لێرەدا بە مافی ڕەوای خۆم دەزانم، پێشنیازی ئەوەش بکەم کە (ئەکادیمیای کوردی) بگۆڕرێت بۆ (کۆڕی زمانی کوردی) یان (ئەکادیمیای زمانی کوردی)بە شێوەیەک بێت، کارەکانیان تەنیا پابەست بێت بە زمانەکەمان، بەمە ئەرکەکەیان زۆر لەوەی ئێستا پیرۆز و گەورەتر دەبێت و با پەیڕەو و پڕۆگرامەکەشیان تایبەت بکرێت بە زمانی کوردی لە پەروەردە و خوێندنی باڵا و میدیاکان و لێکۆڵینەوە لە زمان و زۆر شتی تری تایبەت بە زمانەکەمان. پێموایە درەنگیشە بۆ ئەوەی خۆمان لەو پاشاگەردانییانە دەرباز بکەین.